

SONKAJÄRVEN KUNTA

Lepokankaantie 2

74300 Sonkajärvi

SONKAJÄRVEN VANHUS- JA VAMMAISNEUVOSTO PÖYTÄKIRJA 10.2.2025

Paikka Sonkajärven seurakuntatalo, Rutakontie 20
Aika 10.2.2025 klo 9.00 kahvitarjoilu 8.30 alkaen

Kutsutut Erkki Tuovinen, Eläkeliiton Sonkajärven yhdistys ry
Usko Partanen, SPR Sukevan osasto
Kari Vornanen, kunnanhallituksen edustaja
Maija Vainikainen, Pohjois-Savon Syöpäyhdistys ry
Kari Rönkkö, Sonkajärven Invalidit ry
Väinö Karppinen, Iisalmen Eläkeläiset ry
Arja Alanen, Eläkeliiton Sukevan yhdistys
Leila Honkala, SPR, Sonkajärven osasto
Ari Pulkka, Sonkajärven seurakunta
Petri Pursiainen, Vammaisten edustaja
Hannele Luukkonen, Sonkajärven kunta
Anni Kainulainen, Sonkajärven kunta

Sihteeri Kati Hujanen, Sonkajärven kunta

1. Kokouksen avaus sekä laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen.
Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.05. Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

2. Pöytäkirjan tarkastajien valinta.
Edellinen pöytäkirja tarkastettu ja allekirjoitettu. Kari Rönkkö ja Väinö Karppinen valitaan pöytäkirjan tarkastajiksi.

3. Vammaisneuvoston ajankohtaiset asiat.
Vammaisneuvosto kokoontuu 13.2. Vammaisneuvosto aikoo laittaa oikaisuvaatimuksen takuueläkkeensaajan terveydenhuollon maksuttomuuden vastineesta eteenpäin.

4. Vanhusneuvoston ajankohtaiset asiat.
Ikäihmisten neuvosto kokoontuu 12.2. Ikääntyneiden palveluiden ajankohtaiset asiat esillä.

Pohjois-Savon hyvinvointialueelle on vähennyksiä tulossa, paikallisen terveyskeskuksen tulevaisuus huolettaa. KYS:iin palvelujen keskittäminen huolestuttaa. Mahtaako edes parkkitilaa olla tarpeeksi kaikille? Lääkäriin pääsy vaikeutuu tulevaisuudessa matkojen pidentyessä.

Positiivisia uutisia on kuulunut, viertotien liikennemerkki on siirretty sivuun talven ajaksi ja tie pystytään aauraamaan. Tämä mahdollistaa kulkemisen turvallisemmin loivempaa reittiä. Moottoriajoneuvolla ajo kielletty -merkki on siirretty tien sivuun talven ajaksi, ajo moottoriajoneuvolla on edelleen kielletty. Liikuntahallin ympäristössä on myös havaittu läpiajoliikennettä, kun puomit ja betoniporsaat on poistettu talveksi aurauksen tieltä. Voisiko tielle laittaa liikennemerkin läpiajo kielletty tai moottoriajoneuvolla ajo kielletty? Onko jo olemassa?

Liikuntapaikoissa panttimaksu on tullut voimaan, ja pantit on otettu käyttöön avainten hankintahinnan vuoksi. Kuntosaliavaimia on myös palautunut asiointipisteelle vähän, vaikka avain ei olisi enää käytössäkään. Sukevalla on ollut panttimaksut käytössä 20–30 vuotta sitten, herää kysymys pitääkö pantti maksaa uudestaan? Kuntosalin ja liikuntatilojen käyttö on edelleen eläkeläisille ja järjestöille ilmaista, vain avaimesta veloitetaan 20€/hlö. Palauttaessaan avaimen asiointipisteeseen panttimaksun saa takaisin. Kuntosalinkäyttö ja lihaskunnon ylläpitäminen vähentävät kaatumisia ja loukkaantumisia.

Vanhusten hoitoon liittyvät asiat ovat muuttuneet viidessä vuodessa radikaalisti. Vanhusten asumisen siirtyminen kotoa palveluasumiseen on hidas ja pitkä prosessi. Kokemuksen mukaan palveluasumisen piiriin sekä terveydenhoitoon on todella hankala päästä, kriteerit ovat muuttuneet. Kotihoidon täytyy käydä 4-5krt päivässä ennen kuin on mahdollista päästä palveluasumisen piiriin. Ambulanssi kyydin saaminen on vaikeaa. Ambulanssi ottaa kyytiin vain vakavasti loukkaantuneet.

Erilaisia valtuutuksia sähköisiin palveluihin on vaikea saada, jos vanhuksella ei ole verkkopankki tunnuksia tai muuta sähköisen tunnistautumisen tapaa käytössä, ilman niitä ei pääse esimerkiksi OmaKanta palveluihin. Erilaiset valtuudet olisi tosi hyvä olla olemassa jo valmiiksi ennekuin tilanne on se, että omainen on huonossa kunnossa. Valtuutta antaessa voi määritellä tarkemmin koskeeko valtuus esimerkiksi vain hoitoon liittyviä asioita. Lääkäri kirjoittaa lausunnon henkilön toimintakyvystä.

On kuultu, että vain 1 lääkäri hoitaa koko kotihoidon sairaanhoitajien konsultoinnin.

Kotisairaala toimii näillä korkeuksilla paremmin kuin kotihoito. Kotisairaalaan on olemassa oma numero, kotisairaala hoitaa esimerkiksi syöpäpotilaita sekä saattohoito potilaita.

Sotaveteraanien leskien siivouspalvelun avun jakaminen on keskeytetty aiemmin koska avustuksia ei ole haettu. Ei ole ollut tiedossa, että avustuksille on enää tarvetta, kun hakemuksia ei ole tullut, sen vuoksi

avustus on poistettu. Sotaveteraanien leskille on maksettu aiemmin siivousapua, nyt avustus on maksettu Iisalmen rintamaveteraanit ry:lle joka järjestää kotiin vietäviä palveluja, esimerkiksi siivousta. Siivouspalvelulle on edelleen tarvetta Sonkajärvellä.

Vanhusten hoitopalveluista on myös positiivisia kokemuksia. Joissakin tapauksissa valtuutus asioiden hoitamiseen on saatu haastattelija kotiin ja sitä kautta on selvitelty henkilön toiminta kyky. Lakimies tulee keväällä Eläkeliiton tapahtumaan kertomaan valtuutuksista. Digi- ja väestötietoviraston kautta prosessi on hidas, näissä kannattaa olla hyvissä ajoin liikenteessä. Muistiliitolla on olemassa hyvä pohja valtuutusten tekemiseen.

HYTE-koordinaattori kertoo kuulumisia, osallistuva budjetointi on käynnissä, osallistuvan budjetoinnin äänestysvaihe alkaa 3.3. Voimaa vanhuuteen ohjelmaan ei ole päästy, alueeksi on valittu Kainuu ja Pohjois-Karjala. Valinnan perusteena oli alueen sitoutuminen ohjelmaan ja muut kriteerit.

Kaiku-kortti on tullut käyttöön Sonkajärvellä. Kaiku-kortti tarkoittaa kulttuurista kaikille ja se mahdollistaa kulttuuripalvelujen käyttämisen sellaisille ryhmille joille se ei muuten olisi mahdollista. Kaiku-kortti jaetaan vain tietyille ryhmille ja taloudellisesti vähävaraisille, esimerkiksi työttömille työnhakijoille. Työllisyys koordinaattori jakaa kaikukortteja asiakkailleen, myös Pohjois-Savon hyvinvointialue jakaa kortteja ikääntyneiden asiakasohjauksessa

Vs. Talous- ja hallintojohtaja kertoo kunnan kuulumisia, tiivis kevät on tulossa päätöksen teossa. Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa on tulossa vuokra neuvottelut. Tällä hetkellä ei ole tiedossa, että terveyspalveluja karsittaisi Sonkajärvellä. Sote kiinteistöjen yhtiöittäminen on meneillään, kuntaan on tulossa tytäryhtiö sote kiinteistöille. Tuulivoima keskustelut käyvät kiivaana ja kuntavaalit ovat keväällä. Osallistukaa vaalipaneeleihin, ne ovat hyviä tilaisuuksia esittää ehdokkaille kysymyksiä. Uusi valtuusto aloittaa kesäkuussa sitä myöten tulee uusi kuntastrategia. Nyt on paras aika vaikuttaa äänestämällä. Talousarviossa ei suuria muutoksia, aika lailla plus miinus nolla.

Hyvinvointialueen asiakasmaksut ovat nousseet alkuvuodesta, on tullut isoja prosentuaalisia korotuksia. Laskut ovat tulleet ajoissa, mutta alueellisia eroja on. Pohjoinen hyvinvointialue toimii hyvin laskutuksen osalta. Päivystyskäynnin hinta on nyt 38,60€. Terveyskeskusmaksu maksetaan erikseen, eikä se ei kerrytä maksukattoa. Julkisen terveydenhuollon asiakasmaksuissa on kalenterivuositainen maksukatto. Vuoden 2025 alusta maksukatto on 762 euroa. Suun ja hampaidenhoidon maksut ovat 22 % korkeampia, kuin aiemmin. Lääkeomavastuu on noussut 70e. Hampaidenhoidon jonot ovat pitkät, aikaa voi joutua odottamaan pitkäänkin.

Terveyskeskuksen lääkäri ja hoitaja palvelut toimivat Sonkajärvellä hyvin. Ajokorttia varten lääkärintarkastukset järjestyvät hyvin julkisella puolella.

Vanhus- ja vammaisneuvostoa kiinnostaa mitä Mustikkasuolla puuhataan, on tiedossa, että Mustikkasuolle tulee ainakin esteetön virkistysalue. Teknisentoimen puolelta voi kysyä hankkeesta lisää.

Työllistämistuki asiat mietityttävät, olisiko Eläkeliitolle mahdollista palkata työntekijä työllistämistuella niin kuin aiemminkin. Tällä hetkellä tukea ei ole saatavilla, tulevaisuudessa voi olla. Joitain vastaavia tukia on mahdollista saada. Palkkatuki on edelleen käytössä, ja kunnalla on kesätyöllistämistuki. Kannattaa huomioida, että palkkatuki on pelkästään palkkaan, ei sivukuluihin. Eläkeliiton siivouspalvelut ovat olleet suosittuja, yritykset ovat tarjonneet Eläkeliiton jäsenille palveluja edullisemmalla hinnalla. Onko kunnan mahdollista antaa siivouspalvelu apua Eläkeliiton jäsenille? Tai avustusta siivouspalvelun kustannuksiin? Siivouspalvelu on erittäin tärkeä tuki syrjäseudulla asuville vanhuksille.

Siivouspalveluiden avustamisessa kunnan puolelta on oltava varovainen, kaikki tuet vaikuttavat kaikkeen, vaarana on että tulee päällekkäisiä tukia. Sotaveteraanien piirilippujen luovutus eteenpäin on 12.3. Sotaveteraani järjestöt loppuvat, tulevaisuudessa on vain perinne yhdistyksiä.

5. Muut asiat

Kunta- ja aluevaalit, kotiäänestys

Kotiäänestyksen tarkoituksena on, että mahdollisimman moni pääsisi äänestämään. Liikuntakyvyttömyys ei estä äänestämistä. Äänestysprosenttia toivotaan isommaksi. Maaliskuun alussa on tulossa ehdokasesittely. Erilaisiin vaalipaneelisiin kannattaa osallistua. Tiistaina 11.3 on tulossa vaalitentti seurakuntasaliin. Kotiäänestyksessä on eri päivät kuin varsinaisessa ennakkoäänestyksessä, ja kotiäänestys vaatii ilmoittautumisen. Sonkajärven ja Sukevan asiointipisteillä on lomakkeita, jolla voi ilmoittautua kotiäänestykseen, esimerkiksi liikuntarajoitteisuuden vuoksi.

Seurakunnalta kuuluu hyviä uutisia, sähkölaskujen kanssa ei ole ollut taloudellisia ongelmia tänä vuonna.

On kuulunut, että syrjäseudulla asuvia vanhuksia pelottaa tulevaisuus. Kaikilla ei ole läheisiä lähellä, jotka auttavat tarvittaessa heitä pelottaa mitä tulevaisuus tuo tullessaan.

Positiivisia asioita kannattaa nostaa esille, kaikissa asioissa.

Potilasasiamieheen ja sosiaaliasiamieheen tarvittaessa yhteyttä, jos terveydenhoito ei toimi kuten pitää. Kirjallinen viesti asioista eteenpäin, suullinen ei edesauta asioita.

SPR on avustustyössään kohdannut toimimattomana terveydenhoitopalvelut Iisalmessa. Hoitoon on ollut vaikea päästä. Ei ole olemassa jatkohoitopaikkoja, osastot ovat olleet täynnä. On ollut todella ruuhkaa liukastumisten vuoksi. Potilaita kotiutetaan todella aikaisessa vaiheessa, fysioterapia on vajavaista. Leikkauksen jälkeen

jatkohoito on ollut huonoa tässä tapauksessa. KYS:illä on ruuhkaa todella paljon, se aiheuttaa huolta ja ongelmia.

Suomen talous on veloissa ja taloutta yritetään tasapainottaa säästötoimilla. Suuret ikäryhmät eläköityvät ja se aiheuttaa osaltaan ruuhkaa terveydenhoitoon. Menoja on karsittava, että säästöjä saadaan. Sonkajärvellä on hyvä tilanne koska labra on avoinna joka päivä.

Ikäihmisten kannattaa mahdollisimman aikaisessa vaiheessa ottaa muistihoitajaan yhteyttä. Sonkajärven Invalidit järjestää torstaina 13.3 on muistipäivän, muistihoitaja tulee paikalle.

6.Kokouksen päättäminen

Seuraava kokous maanantaina 5.5 klo 9.00. Kokous päättyy 10.51.

Erkki Tuovinen
Puheenjohtaja

Kati Hujanen
Sihteeri

Väinö Karppinen
Pöytäkirjantarkastaja

Kari Rönkkö
Pöytäkirjantarkastaja